

Εξπρεσιονισμός

- Με τον όρο εξπρεσιονισμός, στην ιστορία της τέχνης, πολλές φορές χαρακτηρίζουμε το καλλιτεχνικό και λογοτεχνικό έργο που αναπτύχθηκε κυρίως στη Γερμανία, από το 1910 ως το 1925 και θεωρείται ως η μεγαλύτερη προσφορά της Γερμανίας στη μοντέρνα τέχνη (γερμακικός εξπρεσιονισμός).
- Στην πραγματικότητα όμως δεν υπήρξε ποτέ κάποια ενιαία οργανωμένη ομάδα καλλιτεχνών που να αυτοαποκαλούνταν Εξπρεσιονιστές.
- Η απαρχή του εξπρεσιονισμού εντοπίζεται στο εικαστικό έργο των καλλιτεχνικών ομάδων «Γέφυρα» και «Γαλάζιος Καβαλάρης», στα έργα των Ερνστ Λούντβιχ Κίρχνερ (Γέφυρα), Φραντς Μαρκ και Βασίλι Καντίνσκι (Γαλάζιος Καβαλάρης).

(Ερωτηση: Ποια χρονική περίοδο και σε ποια χώρα αναπτύχθηκε κυρίως ο εξπρεσιονισμός; Σε ποιες δύο καλλιτεχνικές ομάδες εντοπίζεται η απαρχή του; Αναφέρεται 2 καλλιτέχνες από τις ομάδες αυτές.)

Ερνστ Λούντβιχ Κίρχνερ
«Αυτοπροσωπογραφία με το μοντέλο»

Βασίλι Καντίνσκι
«Ο Γαλάζιος Καβαλάρης»

Φραντς Μαρκ
«Μεγάλα Μπλε Άλογα»

ΚΑΘΗΓΗΤΡΙΑ ΜΑΡΙΝΑ ΖΕΡΒΟΥ

Γενικά όμως με τον όρο Εξπρεσιονισμός (προέρχεται από τον λατινικό όρο *expressio*, -onis που σημαίνει έκφραση) περιγράφουμε και χαρακτηρίζουμε **οποιοδήποτε** έργο τέχνης, ανεξάρτητα με το πότε δημιουργήθηκε, το οποίο επιδιώκει να μας συγκινήσει μέσω των εικαστικών επιλογών του (εικαστικές επιλογές: θέμα, σχέδιο, χρώμα, σύνθεση), οι οποίες μεταδίδουν στο θεατή έντονα συναισθήματα και συναισθηματικά φορτισμένα μηνύματα.

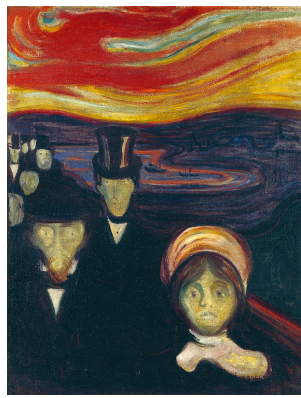
(Ερωτηση: Από που πηγάζει ο όρος εξπρεσιονισμός και τι σημαίνει; Γενικά πότε χαρακτηρίζουμε ένα έργο τέχνης ως εξπρεσιονιστικό και γιατί;)

Βίντσεντ Βαν Γκογκ
Ολλανδία
«Αυτοπροσωπογραφία»

Τζέιμς Ένσορ
Βέλγιο
«Αυτοροσωπογραφία με μάσκες»

Έντβαρτ Μουνκ
Φιλανδία
«Ανησυχία»

Πρόδρομοι του εξπρεσιονισμού υπήρξαν μεμονωμένοι ζωγράφοι (βλ. εικόνες) που χρησιμοποίησαν μία προσωπική εικαστική γλώσσα και κατάφεραν μέσα από το έργο τους να εκφράσουν έντονα συναισθήματα και έντονες ψυχικές καταστάσεις.
(Ερωτηση: Ποιοι τρεις ζωγράφοι θεωρούνται πρόδρομοι του εξπρεσιονισμού και γιατί;)

ΓΕΝΙΚΑ ΧΑΡΑΚΤΗΡΙΣΤΙΚΑ ΤΗΣ ΖΩΓΡΑΦΙΚΗΣ ΤΟΥ ΕΞΠΡΕΣΙΟΝΙΣΜΟΥ

- Γενικά στα εξπρεσιονιστικά έργα η πραγματικότητα παραμορφώνεται με σκοπό να εκφράσει έντονα συναισθήματα ή την ιδιαίτερη εσωτερική οπτική* του καλλιτέχνη.
- Τα μορφοπλαστικά στοιχεία* των ζωγράφων του Εξπρεσιονισμού, χαρακτηρίζονται από:
 1. έντονα χρώματα και τις έντονες χρωματικές αντιθέσεις οι οποίες δεν μιμούνται και δεν αναπαριστούν την πραγματικότητα
 2. τονισμένα περιγράμματα
 3. παραμόρφωση του σχεδίου, των σχημάτων και των αναλογιών στην απόδοση της ανθρώπινης φιγούρας που φτάνει πολλές φορές ως την υπερβολή
 4. παραμόρφωση του χώρου και της προοπτικής (βάθος)

(Έρωτηση: Αναφέρετε 4 μορφοπλαστικά στοιχεία της εξπρεσιονιστικής ζωγραφικής. Ποιοί οι βασικοί λόγοι και σκοποί της χρήσης τους;)

Έρνστ Λούτβιχ Κίρχνερ
«Σκηνή σε δρόμο
του Βερολίνου»

Έντβαρτ Μουνκ
«Η Κραυγή»

Έντβαρτ Μουνκ
«Μελαγχολία»

ΛΕΞΙΛΟΓΙΟ

***Εσωτερική οπτική:** πώς αισθάνεται και πώς αντιμετωπίζει ένας καλλιτέχνης το θέμα του μια συγκεκριμένη χρονική στιγμή.

***Μορφοπλαστικά στοιχεία:** η εικαστική γλώσσα και ο ιδιαίτερος τρόπος που αποδίδει το θέμα του ένας καλλιτέχνης (σχέδιο, γραμμή, χρώμα, αναλογίες).

μορφοπλαστικός: αυτός που συντελεί στη διαμόρφωση της εξωτερικής εμφάνισης ενός αντικειμένου.

Δημιουργική εργασία: «Αν ο κορωνοϊός είχε πρόσωπο»!

Αφού μένουμε όλοι σπίτι είναι ευκαιρία να χρησιμοποιήσουμε το χρόνο μας δημιουργικά και ευφάνταστα. Οι δύσκολες στιγμές που περνάμε μπορεί να γίνουν το κίνητρο ώστε μέσα από την τέχνη να «ξορκίσουμε» το κακό και να αποτυπώσουμε στο χαρτί μας ελεύθερα και πρωτότυπα σκέψεις και συναισθήματα.

- Με αφορμή το έργο του Έντβαρτ Μουνγκ «Η κραυγή», χρησιμοποιώντας και επιπλέον πηγές από φωτογραφίες (δικές σας, από το διαδίκτυο, από βιβλία και περιοδικά) φτιάξτε ένα φανταστικό πορτραίτο ή μια φανταστική φιγούρα ακολουθώντας τις αρχές των εξπρεσιονιστών όσον αφορά το σχέδιο, το χρώμα και το περιεχόμενο, με θέμα «Αν ο κορωνοϊός είχε πρόσωπο»!

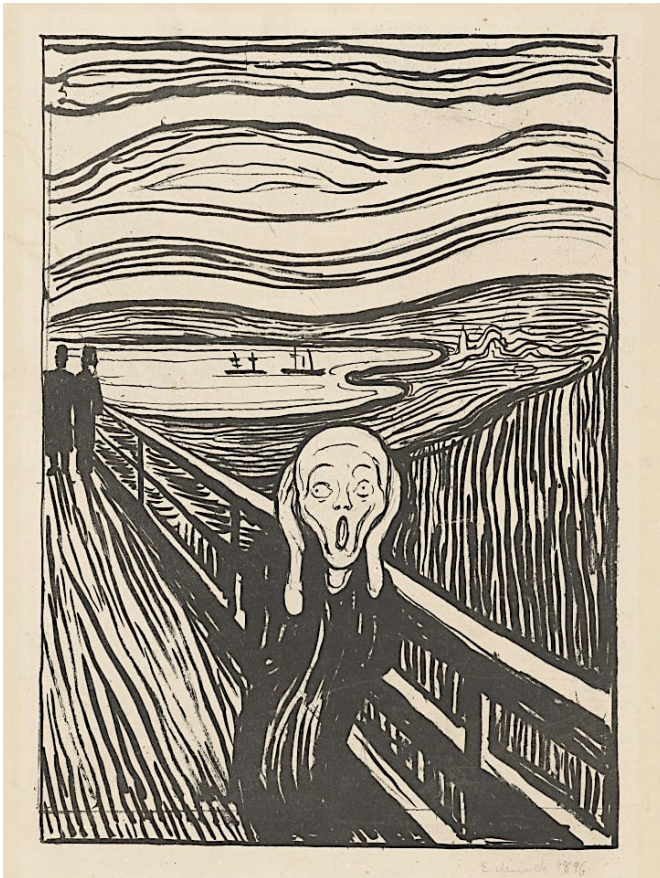
Μπορείτε να χρησιμοποιήσετε ότι υλικά έχετε διαθέσιμα στο σπίτι, όπως:

χρωματιστά μολύβια, πένες και μαρκαδόρους χρωματιστούς, χρωματιστά χαρτιά για κολλάζ.

Επίσης αντί ενός μόνο τελικού έργου, μπορείτε αν θέλετε να πειραματιστείτε με διάφορα υλικά και μέσα φτιάχνοντας μια σειρά από σχέδια!

«Η κραυγή»

Το έργο, φιλοτεχνημένο το 1893 από τον Νορβηγό ζωγράφο Έντβαρτ Μουνγκ, δείχνει έναν άνδρα να περπατά σε μία γέφυρα στο ηλιοβασίλεμα, με το κεφάλι του ανάμεσα στις παλάμες του και μία έκφραση τρόμου στο πρόσωπό του.

«Περπατούσα στον δρόμο με δύο φίλους. Αισθάνθηκα μία έντονη μελαγχολία καθώς ο ουρανός πήρε ένα έντονα κόκκινο χρώμα. Σταμάτησα, έγειρα στην κουπαστή της γέφυρας κουρασμένος σαν το θάνατο και όπως ο φλεγόμενος ουρανός κρεμόταν σαν σπαθί πάνω από την πόλη, ένοιωσα μία τεράστια αγωνία να με κυριεύει», ανέφερε ο ζωγράφος στο ημερολόγιο του στις 22 Ιανουαρίου του 1892.